

De ark van God (3, slot)

In dit derde en laatste deel van de brochure door ds. R.H. Bremmer wordt stilgestaan bij de leer over de kerk volgens de belijdenis.

Kerk en Confessie

Om te bewijzen, dat wij hier inderdaad niet fantaseren, wil ik nu een kort overzicht geven over het spreken van onze belijdenisgeschriften over de kerk. Ik doe dat niet met de bedoeling om daarmee een uitpuittend overzicht te geven van hetgeen de Confessie ons over de kerk vóór zegt, maar om slechts op bepaalde concrete punten te laten zien, wat wij met de mond aangaande de kerk belijden in de gemeenschap met de kerk van de Reformatie als het geloof van onze harten.

Daarnaast zullen we dan gelegenheid vinden om te wijzen op de Schriftuurlijke basis van de Confessie.

Catechismus

In de Catechismus komt de kerk verschillende keren ter sprake. In Zondag 19 belijdt de Catechismus, dat Christus daarom naar de hemel is opgevaren, om Zich daar te bewijzen als het Hoofd van Zijn christelijke kerk, door wie de Vader alle dingen regeert. In Zondag 21 wordt het geloofsartikel aangaande de ene heilige algemene Christelijke kerk nader uitgelegd in de bekenden volzin, dat

“...de Zoon van God uit het hele menselijke geslacht Zich een gemeente, die tot het eeuwige leven uitverkoren is, van het begin van de wereld tot het einde, vergadert, beschermt en onderhoudt. Hij doet dit door Zijn Geest en Woord in eenheid van het ware geloof.

En ik geloof dat ik van deze gemeente een levend lid ben en eeuwig zal blijven.”

Zondag 27 zegt, dat de kinderen in het verbond van God en in Zijn gemeente

begrepen zijn en dat zij door de doop, als teken van het verbond, de christelijke kerk worden ingelijfd. Hier valt op, dat de Catechismus uit dezelfde gedachtegang geschreven is, die het doopsformulier doet spreken van de leer, die in de christelijke kerk *alhier* geleerd wordt.

Zondag 30 belijdt, dat de christelijke kerk verplicht is, naar het bevel van Christus en Zijn apostelen, de goddelozen, totdat zij hun leven beteren, door de sleutels van het hemelrijk uit te sluiten. Zondag 31 werkt dit thema verder uit, door te stellen dat door de christelijke tucht dezulken door het verbieden van de sacramenten uit de christelijke gemeente en door God zelf uit het rijk van Christus buitengesloten worden.

Ook bij de uitlegging van de geboden komt de kerk ter sprake. Zondag 38 zegt, dat de trouwe naleving van het vierde gebod vordert, dat de kerkdienst en de scholen zullen onderhouden worden en ook bij de uitlegging van de gebeden van het Onze Vader wordt de kerk nog eenmaal genoemd. Het is in de bekende Zondag 48, waar bij de exegese van het "Uw Koninkrijk kome", gezegd wordt, dat die bede onder meer betekent: bewaar en vermeerder Uw kerk!

Wanneer we deze plaatsen overzien, vallen verschillende punten op. In de eerste plaats, dat de Catechismus hier voortdurend spreekt van de *christelijke* kerk. Daarmee stelt de Catechismus zich niet op het vals oecumenische standpunt, dat er een christelijke kerk is, als een soort overkoepeling van de verschillende "denominaties", maar belijdt hij het geloof van de Reformatie, dat de kerk van Jezus Christus niet is een sekte, niet is een gereformeerde onderafdeling van het grotere "christelijke" geheel, maar de kerk van Jezus Christus, die Hij vergadert van het begin van de wereld tot het einde, de grote gemeente, waarin de Psalmist van Psalm 22 begeerde God lof te zeggen.

Wat bedoelt de Catechismus met deze kerk?

Men kan nu echter vragen: wat bedoelt de Catechismus met deze kerk? De *zichtbare* vergadering van de kerk of het zogenaamde *onzichtbare* lichaam van Christus? We laten nu het gebruik van deze termen een ogenblik voor wat het is.

Dan is het aan geen twijfel onderhevig, dat de Catechismus het oog heeft op de concrete kerkvergadering van Jezus Christus door ambten en bedieningen. Daarop wijzen duidelijk de door de Catechismus gebruikte termen en de ter

bewijs aangehaalde teksten.

Zo verwijst bijv. Zondag 19, waar Christus beleden wordt als het Hoofd van Zijn Christelijke kerk, naar Efeze 1:22, waar Paulus schrijft, dat Christus gegeven is aan de gemeente tot een Hoofd boven alle dingen en met deze *gemeente* bedoelt de apostel die vergadering waarvan hij in dezelfde brief zegt, dat zij gebouwd is op het fundament van apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is.

Duidelijk spreken ook de teksten, aangehaald in Zondag 21. De Catechismus verwijst daar naar Johannes 10:11: "Ik ben de goede Herder". De goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen, een tekst, die de Nederlandse Geloofsbelijdenis aanhaalt bij artikel 29. Het is trouwens frappant hoe vaak de reformatoren voor de kerkkwesies verwijzen naar Johannes 10 met het prachtige beeld van de goede Herder.

Verder verwijst Zondag 21 naar Romeinen 10:14-17, dat uitloopt op de bekende woorden: "Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het woord van Christus". En met het woord van Christus wordt hier duidelijk bedoeld het *gepredikte* Woord, hetwelk toch moeilijk van een onzichtbare kerk gezegd kan worden.

Opvallend is ook de verwijzing naar Handelingen 2:46: "en voortdurend waren zij elke dag eendrachtig in de tempel, braken het brood aan huis"; ook dat kan toch moeilijk van een onzichtbare gemeenschap gezegd worden.

Verder spreken ook de bewoordingen van de Catechismus zelf duidelijke taal. De vergadering van de christelijke kerk geschiedt door Zijn Geest en *Woord* en tevens *in eenheid van het ware geloof*, wat nimmer mogelijk is indien de algemene christelijke kerk een overkoepeling zou zijn van een aantal tegen elkaar in belijdende kerken. Men denke zich voorts de situatie in, waarin de Catechismus is opgesteld. Indien de opstellers ook maar in de verte de pluriformiteitsgedachte zouden hebben gekoesterd, zouden zij in ieder geval noch van Rome, noch van de Wederdopers hebben kunnen zeggen, dat Christus mede door hun instituten Zijn kerk vergadert *in eenheid van het ware geloof*.

Zelfs in hun gebed schakelden de vaders Christus' kerk in. Bij de vraag naar de betekenis van "Uw Koninkrijk kome", zeggen zij immers, dat deze bede mede insluit het gebed om bewaring en vermeerdering van Christus' kerk en uit het

vervolg van deze uitlegging blijkt weer, dat zij daarmee op het oog hadden de “slachtschappen van Christus” (Rom. 8:36), want zij vervolgen: “verbreek de werken van de duivel en alle macht die tegen U opstaat; verijdel ook alle boze plannen die tegen uw heilig Woord bedacht worden”. Met dat laatste hadden zij evengoed voor ogen de geheime consistories van de Roomse prelaten als de overwegingen van diplomaten en wereldse vorsten, die in hun dagen al evenzeer arm in arm gingen met de valse kerk als vandaag.

Ook de plaatsen, waar de Catechismus de kerk ter sprake brengt, als hij handelt over de christelijke tucht, kunnen uiteraard slechts zien op de concrete vergadering van Christus’ kerk door ambten en bedieningen.

Zoo kan de conclusie uit deze Catechismusplaatsen geen andere zijn, dat dat zij daarbij dachten aan de kerk “als” instituut, de christelijke kerk *alhier*, samenvergaderd onder de trouwe Woordverkondiging en sacramentsbediening. Dat blijkt daarnaast wel uit de uitleggers van de Catechismus uit die eerste tijden. Om geen andere verder te noemen, een man als Bastingius heeft op dit punt duidelijke taal doen horen. Hij gaf in 1588 op *kerkelijk* verzoek van Zuid-Holland en Zeeland een Catechismusverklaring uit en spreekt daarin ook over de vergadering van de kerk door de Heilige Geest. Hij zegt, dat de Heilige Geest:

“...gebruikt tot deze beroeping en vergadering van de Kerk, de middelen, daartoe door Hem bevolen: te weten de zuivere prediking van het evangelie en het wettig gebruik van de heilige Sacramenten; dewelke daarom kentekenen zijn van de zichtbare gemeente, waarmee zij van andere vergaderingen van de mensen onderscheiden worden”.

Nu echter die heilige kerk zo gemakkelijk te onderkennen is, vloeit daar, aldus Bastingius, ook een plicht uit voort voor *alle* gelovigen. Hoor maar:

“Opdat eenieder zeker zal zijn, zo lang, en waar deze uiterlijke kentekenen bij de zichtbare gemeente zuiver en onvervalst aanwezig zijn, dat zulke gemeente, Gods gemeente is, (daaronder Hij Zijn uitverkorenen heeft) zodat dat men zich vrijelijk tot deze gemeente voegen en houden zal”.

Nederlandse Geloofsbelijdenis

Hetzelfde nu zien we bij de Nederlandsche Geloofsbelijdenis. De belijdenis sluit

zich in haar bewoordingen nauw aan bij de Catechismus. Ook zij ziet de kerk onder het perspectief van de vergadering door Jezus Christus van het begin van de wereld tot het einde. Deze kerk is geweest, zegt zij in artikel 27, van het begin van de wereld af en zal zijn tot het einde toe en wordt van God bewaard of staande gehouden tegen het woeden van de hele wereld. Tegenover de kerk van Rome belijdt voorts artikel 27, dat deze heilige kerk niet gelegen, gebonden of bepaald is in een zekere plaats of aan zekere personen, maar zij is verspreid en verstrooid over heel de wereld. Toch is zij met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde Geest, door de kracht van het geloof.

Jammer genoeg geeft de belijdenis aan het slot van ieder artikel geen opsomming van de bewijsplaatsen, waarop de artikelen gegrond zijn. De Catechismus doet dat wel. Naar ik meen heeft de Synode van Dordrecht 1618/1619 die bewijsplaatsen geschrapt vanwege de onenigheid die er over enkele was.

Oorspronkelijk hebben die bewijsplaatsen er wel bijgestaan. Men kan ze bijv. weer vinden in de uitgave van de Nederlandsche Belijdenisgeschriften van Bakhuizen van den Brink. Die geeft bij ieder artikel van de Franse pendant (*Confessio Gallicana*) van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis de bewijsplaatsen. Maar de Synode van Dordt liet ze weg bij de *Nederlandse*. Bakhuizen zegt: "onder handen van velen is haar aantal dikwijls toegenomen tot verwildering toe".

In mijn bezit is echter een heruitgave van de oorspronkelijke Nederlandse druk van de Geloofsbelijdenis uit het jaar 1562. Deze oorspronkelijke Nederlandse druk is namelijk heruitgegeven door dr. A. van der Linde en door de firma Enschede, precies zo gedrukt in lettertype en bladspiegel als de originele eerste druk van 1562. Mijn exemplaar is een derde druk van deze heruitgave en gedateerd 1865. Het voorwoord, dat dr. van der Linde er in geschreven heeft, is gedateerd 15 oktober 1864 en maakt de indruk het voorwoord van de eersten druk te zijn, waaruit we zouden kunnen concluderen, dat er in de vorige eeuw grote belangstelling voor deze heruitgave heeft bestaan, omdat er in korte tijd drie drukken op de markt kwamen. Ik weet niet of er nadien nog een nieuwe druk is verschenen.

Het interessante nu van deze uitgave is, dat de bewijsplaatsen uit de Schrift bij ieder artikel van de belijdenis niet, zoals in de Catechismus, aan de voet van ieder artikel geplaatst zijn, maar in de marge náást ieder artikel. En wel telkens de desbetreffende bewijsplaats bij de desbetreffende regel. Zoo kunnen we bij iedere

zin van de Confessie nagaan, hoe de vaders die speciale zinsnede uit de Schrift bewezen wilden zien. En waar dit 't geval is in de allereerste Nederlandse druk van 1562, is hier ook nog geen sprake van de door Bakhuizen genoemde verwildering in de bewijsplaatsen uit de latere jaren.

Nu valt het op, dat de vaders het Schriftbewijs vaak anders voerden dan wij. Uiteraard hebben zij sommige teksten ook wel verkeerd geëxegeseerd, omdat de exegetische wetenschap nog niet zo sterk ontwikkeld was als momenteel.

Toch geloof ik, dat wij van het Schriftbewijs van de vaders veel kunnen leren. Uit hun methode van bewijsvoeren, uit de Kanttekeningen en uit de korte samenvattingen telkens boven ieder hoofdstuk, blijkt heel duidelijk *hoe* zij de Schrift *lazen*. En dat was vaak veel zuiverder dan wij dat doen. Zij waren nog niet belast met de min of meer piëtistische individualisering van de Schrift, die in later eeuwen opgekomen is. Wie bijv. hun korte samenvattingen boven de verschillende Psalmen leest, komt tot de ontdekking dat zij die psalmen altijd vanuit de *kerk* hebben gelezen. Zo bijv. boven Psalm 122: "David verblijdt zich over de welstand van het huis *of van de kerk van God* te Jeruzalem, wensende dat het nog lang mag duren. Of bijv. boven Psalm 74: "De *kerk* van God klaagt over de gruwelijke verwoestingen, die de vijanden overal, in het bijzonder in de tempel en de synagogen hadden aangericht..."

In die geest is ook het Schriftbewijs, dat zij aanvoeren bij de artikelen 27 tot 29 van de NGB. Bij de uitspraak uit artikel 28, dat er buiten de kerk geen zaligheid is, citeren zij Psalm 5:6: "...de verdwaasden houden geen stand voor uw ogen, Gij haat alle bedrijvers van ongerechtigheid". En Psalm 22:23: "Ik zal uw naam aan mijn broeders verkondigen, in het midden der gemeente zal ik U lofzingen". Verder wordt hier verwezen naar Ef. 4:11-12: "...zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus".

Bij de uitspraak, dat het ambt val alle gelovigen is, zich af te scheiden van degenen, die van de kerk niet zijn en zich te voegen tot deze vergadering, hetzij op wat plaats God ze gesteld heeft, wordt verwezen naar Hebr. 10:25: "Wij moeten onze eigen bijeenkomsten niet verzuimen, zoals sommigen dat gewoon zijn, maar elkander aansporen, en dat des te meer, naarmate gij de dag ziet naderen." Daarnaast verwijst de belijdenis bij deze plaats naar Openbaring 17:2. Naar *déze* tekst wordt opnieuw verwezen als de belijdenis beschrijft de

kenmerken van de valse kerk. Het is de bekende plaats over de grote hoer, die zit op vele wateren, met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben. De belijdenis is hier in overeenstemming met de kanttekenaren, die op dezelfde wijze de Schrift hebben gelezen. Deze zeggen immers bij hun uitleg van Openbaring 17 : 2: “Zoals de ware kerk van Christus bij een eerbare vrouw, bekleed met de zon en versierd met een kroon van twaalf sterren vergeleken is; zo wordt hier de afvallige kerk vergeleken bij een prachtige hoer, die Christus de enige bruidegom, verlatende, zich ook tot andere mannen, dat is, tot afgoden *en andere meesters begeeft, hoewel zij van het tegendeel zou mogen roemen*; gelijk van de Israëlitische kerk en de stad Jeruzalem ook gesproken wordt (Jes. 1:21; Jer. 3:1; Ez. 16:15)”.

Intussen blijkt, bij nauwkeurige lezing, dat de *tekst* van de eersten druk van de belijdenis ook hier en daar verschilt van de tekst, zoals die uiteindelijk in Dordt is vastgesteld. Men kan daarbij aardige ontdekkingen doen. Zo luidt bijv. in onze kerkelijk vastgestelde tekst de aanhef van artikel 29: “Wij geloven, dat me nauwgezet en met grote zorgvuldigheid, vanuit Gods Woord, behoort te onderscheiden welke de ware kerk is”. De eerste druk heeft als tekst: “welke de *rechte* en de ware kerk is”. Dat werpt weer nader licht over de betekenis van het *ware* in dit verband.

Het is verder van belang op te merken, dat de belijdenis stelt, dat de kenmerken van de ware kerk zijn te kennen *uit het Woord van God*. De belijdenis geeft hier dus geen omschrijving van de ware kerk zoals die op te maken zou zijn uit haar concrete gesteldheid in de tijd, maar ze beschrijft die kenmerken *uit het Woord!* Een lange reeks van teksten wordt hier dan ook aangevoerd.

Natuurlijk vindt u onder die teksten Johannes 10 vermeld. Zowel Calvijn als de belijdenisgeschriften voeren dit hoofdstuk telkens weer aan, als het er om gaat de Schrift over de kerk te laten spreken. De vaders hebben dit hoofdstuk over de goeden Herder en Zijn schapen gelezen in het licht van de gehele Schrift en met name in het licht van Ezechiël. Ze hebben het gelezen midden in de concrete worsteling met de valse herders en de dwalende schapen.

Vandaar dat zij hier verwijzen naar Johannes 10:4: “...en de schapen volgen Hem, omdat zij Zijn stem kennen”. De Kanttekenaren schrijven hierbij: “Dat is, onderkennen, namelijk door de Geest van de onderscheiding; 1 Kor. 2:15”. Dat is dus dezelfde gedachtegang als bij de belijdenis. Verder verwijst de belijdenis naar

vers 14 van hetzelfde hoofdstuk: “Ik ben de goede herder, en Ik ken de Mijne en de mijne kennen Mij”. Andere Schriftplaatsen, waarnaar hier verwezen wordt, zijn Matth. 18:20: “Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden”. Gal. 1:8: “Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, al ware het ook, dat wij of een engel uit de hemel, [u] een ander evangelie verkondigen, afwijkend van hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt”. Hand. 17:11, de bekende woorden over die van Berea, die ‘zich gunstig onderscheidden’ van die van Tessalonica, “daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren”. Aldus te handelen is dus een kenmerk van de ware kerk. Joh. 18:37: “een ieder, die uit de waarheid is, hoort naar mijn stem”. Joh. 8:47: “Wie uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gij niet, omdat gij uit God niet zijt”. Daarnaast verwijst de belijdenis nog naar Joh. 17, de bekende woorden uit het hogepriesterlijk gebed.

Bij de beschrijving van de kenmerken van de *valse* kerk worden twee Schriftplaatsen genoemd: Joh. 16:2: “Men zal u uit de synagoge bannen; ja, de ure komt, dat een ieder, die u doodt, zal menen Gode een heilige dienst te bewijzen”; en verder de reeds eerder genoemde plaats uit Openbaring 17.

Op die wijze uit de Schrift citerende, maakt de belijdenis haar eigen woorden waar, dat men *uit het Woord van God* zal onderscheiden, welke de *ware* en welke de *valse* kerk is.

Uit al deze plaatsen is duidelijk, dat de vaderen het fantoom van een onzichtbare kerk, die verschillende kerkinstituten zou omspannen en die losgemaakt zou kunnen worden van de concrete zichtbare kerkvergadering van Jezus Christus, niet hebben gekend.

Het getuigenis van Calvijn

Geen wonder, dat Calvijn in zijn Institutie zegt, dat wij uit de naam Moeder, die de Schrift voor de kerk gebruikt, kunnen leren:

“...hoe bevorderlijk, ja ook hoe noodzakelijk voor ons is de kennis hiervan (nl. van deze kerk): omdat er geen andere ingang is tot het leven, hetzij dat zij ons in haar schoot ontvangt, hetzij dat zij ons baart, hetzij dat zij ons voedt door haar borsten, en uiteindelijk onder haar bewaring en opzicht beschermt,

totdat wij het sterfelijke vlees afgelegd hebben, en aan de engelen gelijk zullen zijn” (Boek 4, 1, 4).

Hij vervolgt even verder: “Doet hier nog bij dat buiten haar schoot geen vergeving der zonden is te verwachten noch enige zaligheid, zoals Jesaja en Joël getuigen”.

Men kan zich indenken, in welke spanning Calvijn dit alles heeft geschreven. Zelf was hij nog geboren en opgevoed in de Roomse kerk. Als het ware voor zijn ogen voltrok zich het drama van het openbaar worden van Rome als valse kerk en ook hij zag deze zaak zich toespitsen op de bediening van de sleutels.

Daar zit ook voor hem ten diepste de zaak op vast. Bedient Rome nog wettig de sleutelen, ja of nee?

“Want indien zij kerken zijn, dan is ook de macht van de sleutels bij haar. *Maar de sleutels zijn onafscheidelijk verknocht en tezamen gevoegd met het Woord, hetwelk zij uit haar vergaderingen hebben verdreven*”.

Hij concludeert dan ook:

“Verder, indien ze kerken zijn, geldt bij hen Christus’ belofte: “Al wat gij bindt”, enz. Maar zij daarentegen verstoten uit hun gemeenschap allen, die ongeveinsd belijden, dat ze dienstknechten van Christus zijn.

Dus is of de belofte van Christus ijdel, of zijn zij, tenminste zo beschouwd, geen kerken” (Boek 4, 2, 10).

Het huwelijk tussen man en vrouw

in Christus (2)

Door: G.H. Plaggenmars

In de gezinnen waarin we opgegroeid zijn is 'gereformeerd' een woord wat bij ons leven hoort. Dat Christus daar bij hoort lijkt bekend en een vanzelfsprekende zaak. Dat vinden ook zij die zijn achtergebleven in DGK of de GKV, maar is dat in de loop der jaren toch niet vervlakt? En ja, ook daar wordt er soms goed gepreekt, enzovoorts. Maar wordt Christus daar nog wel oprecht gezocht? Of proberen ze Christus toch aan deze tijd aan te passen? We behoren met Christus te rekenen en Hem oprecht te zoeken! Anders raken we Hem kwijt, ook in ons huwelijk. En later zullen onze kinderen Hem kwijtraken, omdat er binnen het gezin niet echt met Hem gerekend werd.

In alles met Christus rekenen

Hoe werkt dat uit in de praktijk van het gezinsleven, met Christus rekenen?

Het wordt steeds meer normaal gevonden dat je als vrouw meewerkt en de kinderen naar een oppas gaan. Maar is dat wel zo normaal en moet je hier wel zo gemakkelijk in meegaan? Is het gezond je kinderen te 'parkeren'? Je hebt zelf 'ja' gezegd bij hun doop. Wordt er bij de oppas met hen gebeden, uit de bijbel gelezen en uitleg daarover gegeven? Denken we daar nog wel voldoende over na? Is het uitbesteden van de opvoeding wel iets wat je tegenover God kunt verantwoorden? Reken jij met Christus, of hoort Hij er 'gewoon' bij? We hebben 'ja' op de vragen van de doop gezegd. Die paar druppels water houden een grote belofte in, maar vragen ook dat we ons best zullen doen, hen voor te leven in alles!

In alles... dat is van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Niet alleen op de momenten dat de bijbel wordt gelezen, gebeden of gedankt bij de maaltijd, op zondag als Gods dag, nee, in alles. In niets kun je buiten God om rekenen. Van het opstaan tot het naar bed gaan.

Christus is daar heel duidelijk in. Hij geeft een belofte waarmee we ons kunnen troosten, maar die ook een dreiging inhoudt, in Matth. 10:30-33:

“En de haren van uw hoofd zijn ook alle geteld. Weest dan niet bevreesd: gij gaat vele mussen te boven. Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is; maar al wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal ook Ik verloochenen voor mijn Vader, die in de hemelen is.”

Deze belofte geldt in alles: in ons gezin, huwelijk, de omgang tussen man en vrouw - niets kan daaruit worden weggelaten. Opnieuw komt de triangel naar boven.

In de praktijk...

Maar kunnen we dit in ons leven wel eens goed doen; rekenen we echt met Christus? Of klinkt dit leuk op papier, maar moeten we het daar maar laten staan, en er verder niet te veel over praten? Tussen de praktijk en de theorie zit vaak een te groot verschil. Het dagelijkse leven is vaak erg druk met school, muziek, leren, sporten, vereniging, catechisatie... en dan schieten er gauw dingen bij in... maar is dat eigenlijk geen drogreden? Bijbellezen en bidden is maar een minuut of 3, misschien iets meer of minder. Er zitten echter 1440 minuten in een dag en waren ze nu allemaal zo druk? Of heb je zelf slecht gepland? Christus heeft Zijn leven voor ons gegeven, en je bent te druk?

De triangel stelt ons zo scherp voor keuzes in het alledaagse leven. We horen zondag mooie preken, maar heeft dat ook zijn uitwerking in ons leven? En praten we er over door? Of gaat iedereen thuis verder met waar we mee bezig waren, of met wat we zondag altijd doen? Ook dit zegt wat over de triangel tussen man en vrouw in Christus. Belangrijk is ook, dat in de gezinnen hierover wordt doorgesproken. Als in een gezin niet wordt gepraat, zegt dat heel veel!

Man en vrouw: een aanvullende taak

In het gezin hebben man en vrouw van God beiden een taak gekregen. Je hoort weleens de suggestie dat christelijke mannen heersen over hun vrouw: waar komt dat vandaan en is dat ook zo? Of lijkt dat vaak zo?

Genesis begint er al mee, daar wordt de vrouw aan de man gegeven als hulp, met elk hun taak! Dat is al in de schepping neergelegd en bepaald. Beiden hebben hun

taak binnen het huwelijk. Is dat, dat de man dient te heersen? De man is toch het hoofd van het gezin! Maar wat houdt het in om hoofd van het gezin te zijn? Dit houdt in: voor je echtgenote zorgen en naar haar omzien, ervoor zorgen dat ze niet te kort komt, haar dienen zodat ze haar taak kan doen. Opnieuw: reken je hierin met Christus, is Hij de bindende factor in je huwelijk, dan kan je nooit van een heersende man spreken, maar dient hij Christus. Zoals die man ook zijn gezin zal dienen omdat ze aan hem zijn toevertrouwd, niet als eigenaar maar als rentmeester.

Je hebt elk je taak gekregen, maar vooral de taak om elkaar te dienen in Christus. Hou moet je dat nu uitleggen, is dat letterlijk 'dienen' naar elkaar toe? Ja eigenlijk wel: probeer te zijn als Christus. Volmaakt zijn we nooit, maar we mogen (moeten) er wel naar streven. Zoals Christus de voeten wast van zijn discipelen, zo moeten wij ook naar elkaar toe doen. En dan kan je samen groeien in Christus.

Huwelijk en kerkkeuze

Nu, na weer een rumoerige tijd in de kerk van Christus, kan het ook soms zo zijn dat in het huwelijk één van de twee niet geheel ziet waarom het misging, of hoe het heeft kunnen gebeuren. Heb geduld waar het kan. Je kunt alleen maar getuigen. Het kan zelfs zo zijn dat je tot vrijmaking wilt komen, maar je man of vrouw wil niet. Wat moet je dan doen, hoe kan je dan die triangel in stand houden? Als dat de situatie is waarin je verkeert, is dan die triangel er nog wel? Ik wil hier 1 Kor. 7:10-17 bij aanhalen:

"Doch hun, die getrouwd zijn, beveel ik niet, maar de Here, dat een vrouw haar man niet mag verlaten. Is dit tóch gebeurd, dan moet zij ongehuwd blijven of zich met haar man verzoenen en een man moet zijn vrouw niet verstoten. Maar tot de overigen zeg ik, niet de Here: heeft een broeder een ongelovige vrouw, die erin bewilligt met hem samen te wonen, dan moet hij haar niet verstoten. En een vrouw moet, als zij een ongelovige man heeft, en deze erin bewilligt met haar samen te wonen, die man niet verstoten. Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd in de broeder. Anders zouden immers uw kinderen onrein zijn, doch nu zijn zij heilig. Maar indien de ongelovige haar verlaat, laat hij haar verlaten. De broeder of zuster is in dit geval niet gebonden; tot vrede heeft God u geroepen. Want hoe kunt gij weten, vrouw, dat gij uw man zult redden? Of hoe

kunt gij weten, man, dat gij uw vrouw zult redden? Alleen, laat ieder zo leven, als de Here hem toebedeeld heeft, zo, als God hem geroepen heeft. Zo schrijf ik het in alle gemeenten voor."

Deze tekst spreekt eigenlijk wel voor zich, Paulus laat hier weinig onduidelijkheid over. Toch kan dit voor moeite zorgen. Mag je in DGK of de GKv lid blijven omdat je man of vrouw niet met je mee wil? Houd je dat vol? In die andere kerk is de kans groot dat er uiteindelijk toch water bij de wijn moet, kun je dat, als je kinderen hebt, verantwoorden met jouw 'ja' bij hun doop? Of moet je hen voorgaan en de weg wijzen? De triangel is opnieuw: eerst Christus volgen en je man of vrouw proberen te dienen. Dit zal veel moeite kosten bij strijd binnenshuis, maar let op, je gaat met Christus deze weg, nooit alleen! Christus eist wel dat je zijn kinderen bij Hem brengt, dat is de verantwoordelijkheid van man én vrouw, maar als één van de twee dat verzaakt mag je daar nooit in mee gaan!

Wat als je als man of vrouw de keus hebt gemaakt, maar de thuissituatie moeilijk wordt gemaakt door je echtgenoot of echtgenote? Dit kan op veel manieren: de rust aan tafel wegnemen door zijn of haar gedrag, ruzie zoeken om futiliteiten... Een makkelijk en pasklaar antwoord is in dezen onmogelijk. Wat Paulus wel duidelijk weergeeft, is dat, zolang jullie samenwonen als man en vrouw, hij of zij geheiligd wordt door jou. En wat doet dit met het huwelijk in de triangel, waar Christus boven aan staat? Kan je dan je man of vrouw nog wel zo dienen als God voor het huwelijk heeft bedoeld?

Broeders en zusters, hier komt de gemeenschap der heiligen ook naar boven. Moeten we niet een broeder of zuster die het moeilijk heeft, helpen waar het kan? Is dat dan niet wat gevraagd wordt? Een schouderklopje of gewoon een gesprek aangaan, of op de koffie gaan en praten kan de band met Christus voor die persoon al versterken. Voor God is een huwelijk heilig, daar mag je niet licht over denken of oordelen.

Op elkaar toezien

Vandaag aflevering 20 in de rubriek 'Genade geneest'.

Daarop wordt in de Heilige Schrift herhaaldelijk aangedrongen. En daar is immers reden voor.

We staan toch niet als losse mensen naast elkaar, als enkelingen, die min of meer toevallig bij elkaar zijn gekomen. Nee, wij staan als kerkleden in de gemeenschap van de heiligen. Er is een sterke band om ons heengeslagen. Door 'banden niet van d'aarde, maar door God zelf gelegd' zijn wij aan elkaar verbonden. Wij zijn broeders en zusters van elkaar. Kinderen van één en dezelfde Vader, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, van dezelfde moeder, de kerk van onze Heere Jezus Christus. Wij vatten hetzelfde doel in het oog. En daarom spreekt het toch welhaast vanzelf, dat wij op elkaar toezien.

Als wij met een gezelschap op reis gaan, zoals in de vakantieperiode veel gebeurt, laten we toch ook niet zomaar iemand achter. We passen dan op elkaar, dat wij niet te laat komen, bij bus of trein. Wij sporen elkaar aan als dat nodig is.

Zo zijn wij, kinderen van de kerk, samen op weg. Wij gaan elkaar niet in de weg staan, maar helpen elkaar voort, omdat we – dat verstaan we hoop ik toch – voor elkaar verantwoordelijk zijn. Wij roddelen niet tegen elkaar en met elkaar over elkaar, maar houden elkaar met broederlijke genegenheid in het oog.

Als iemand in de gemeente van de Here, een lid van het goddelijke huisgezin, verachttert van de genade Gods, dat wil zeggen, te laat komt om die genade Gods te ontvangen, om die deelachtig te worden, dan gaat u dat toch ook aan, dan kunt u zich niet onschuldig houden en u in de handen wrijven van voldaanheid en zeggen: gelukkig, ik ben er toch, had hij ook maar beter op tijd moeten zijn.

Nee, daar bent u er zeker niet mee af. Zo kunt u en mag u zich niet van uw broeder of zuster afmaken.

Zeker, hij had op tijd moeten zijn, en het is inderdaad zijn schuld, dat hij er niet is. Maar dat wist onze schuld niet weg. Wij hadden naar Gods Woord mede voor hem moeten zorgen.

Als iemand dreigt af te vallen van de levende God, als iemand geen oog heeft voor de zaligheid, niet acht geeft op Gods genade, verslapt en met knikkende knieën en slappe handen voorgaat, hebben wij een taak en wel een heel belangrijke taak ten aanzien van hem.

Als iemand in zonde leeft of een bepaalde zonde aan de hand houdt, mogen we hem niet hoogmoedig voorbijlopen met de heimelijke gedachte: ga weg van mij, want ik ben heiliger dan gij. Nee, nee, integendeel, onze christelijke liefde moet ons op hem doen toezien.

Toezien. Oppassen. Zoals een moeder op haar kind past, het in het oog houdt, waarschuwt als er gevaar is, het voor het gevaar wegrukt.

Toezien. Acht geven op elkaar. Niet met het oogmerk of wij iets van elkaar kunnen zeggen, iets op elkaar kunnen aanmerken, maar of wij elkaar ook kunnen en moeten helpen.

En laat ons nu niet zeggen: daar is toch de dominee voor en daarvoor hebben we toch de ouderlingen. Ja zeker, die zijn daar ook voor. Zij waken voor uw zielen - maar zij toch pas in de tweede plaats. U eerst. U, als broeders en zusters eerst - u moet op elkaar toezien.

Vindt u dat misschien maar moeilijk werk? Ja, inderdaad, vaak wel. Het vereist veel liefde, wijsheid, zelfkennis, moed en geduld. Is het misschien ook heerlijk en mooi werk? Ja, dat ook. Want die een zondaar van de dwaling van zijn weg bekeert, die zal een ziel van de dood behouden en menigten van zonden bedekken.

En als u nodig hebt, door uw toezierende huisgenoten van het geloof te worden vermaand, zegt dan niet in wrevel: denk maar aan je zelf, maar met David: slaat een rechtvaardige mij, het is liefde, kastijdt hij mij, het is olie voor mijn hoofd, die mijn hoofd niet zal weigeren.